

แนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล

Guidelines for Managing Cooperation between Enterprises and Colleges of Technology and Private Vocational Education in the Digital Age

พรทิพา ลิมปภาส¹ พงษ์กฤตย์ นามปพนอังกุล² และละมุล รอดขวัญ³

Porntipa Limpapas¹, Pongkrit Nampaponangkul² and Lamun Rodkhwan³

¹นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา,

^{2,3}อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา

^{1,2,3}วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Innovation,

^{2,3}Lecturer, Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Innovation

^{1,2,3}College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

E-mail : porntipa.lim@rmutr.ac.th¹, pongkrit4518@gmail.com², rodkhwan.la@gmail.com³

Received: Nov. 1, 2024; Revised: Dec. 2, 2024; Accepted: Dec. 11, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 2) สร้างแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 3) ประเมินแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล การวิจัยใช้รูปแบบผสมวิธี โดยมีพื้นที่ศึกษาใน 15 จังหวัดภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้จัดการสถานประกอบการ ผู้อำนวยการและครูจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน รวม 550 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานประกอบการและอาชีวศึกษา 9 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบบันทึกการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบประเมินแนวทาง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานและการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารจัดการที่สร้างขึ้นครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ การบริหารจัดการความร่วมมือ การบริหารสถานประกอบการในยุคดิจิทัล การบริหารจัดการวิทยาลัยและเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล และการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล และ 3) การประเมินแนวทางพบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ ความร่วมมือ สถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ยุคดิจิทัล

Abstract

This article aims to 1) examine the needs for collaboration management between enterprises and private technical and vocational colleges in the digital era 2) develop guidelines for managing such collaboration and 3) evaluate the proposed guidelines. The study employs a mixed-method approach, focusing on 15 provinces in the lower central region of Thailand. The sample consists of 550 participants, including enterprise managers directors and teachers from private technical and vocational colleges, selected through multi-stage random sampling as well as 9 experts in enterprise and vocational education management. Data collection tools include questionnaires, focus group discussion records and guideline evaluation forms. Data analysis incorporates basic statistics and descriptive interpretation. The findings reveal that 1) the overall need for collaboration management is high 2) the

developed management guidelines encompass five aspects general management, collaboration management, enterprise management in the digital era, management of private technical and vocational colleges in the digital era and collaboration management between enterprises and private technical and vocational colleges in the digital era and 3) the evaluation of the guidelines indicates high levels of suitability, feasibility, and practicality, making them applicable for real-world implementation.

Keywords: management, collaboration, enterprises and vocational colleges, digital era

บทนำ

การพัฒนาอุตสาหกรรมและการบริการของประเทศไทยให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญที่ได้รับการกล่าวถึงใน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องจักร เทคโนโลยี และกำลังคน ที่ต้องมีทักษะความรู้เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (สมพร ปานดำ, 2563, น. 14) การพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมและการบริการกลายเป็นเป้าหมายหลักที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุค "ไทยแลนด์ 4.0" ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ต้องการกำลังคนที่มีทักษะสูงขึ้น (นริศต์ ผินเชียร, 2564, น. 38) แนวทางสำคัญในการพัฒนากำลังคนของประเทศไม่เพียงแต่เน้นด้านทักษะทางเทคโนโลยีและเครื่องจักรเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อให้พร้อมสำหรับสังคมการทำงานที่กำลังเปลี่ยนแปลง การปรับตัวดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ และยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับคนรุ่นใหม่ที่ต้องมีทักษะในด้านการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ ในตลาดแรงงาน (ธนากร คุ่มภัย, 2563, น. 68) ระบบการเรียนรู้ที่ปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปจากระบบเดิม ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่สามารถใช้ได้จริง และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมยุคดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564, น. 111) แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคนจึงเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักในการเตรียมคนให้พร้อมสำหรับการทำงานและการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลกลายเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล โดยประเทศไทยต้องพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีให้แก่ประชากรเพื่อให้พร้อมสำหรับ "Digital Thailand" ซึ่งเป็นเป้าหมายในอีกสองทศวรรษข้างหน้า ที่ประเทศไทยจะสามารถสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560, น. 52) นวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญในยุคดิจิทัลคือการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้จากแบบเดิม ๆ มาเป็นการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก เช่น ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 81) องค์ประกอบเหล่านี้จะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเมื่อถูกนำมาใช้ในบริบทที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชาและผู้เรียน การพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถของประเทศในการแข่งขันในตลาดโลก การพัฒนานี้ไม่เพียงแต่เน้นการสร้างคนที่มีความรู้ในทางปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560, น. 8) การจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาทุกระดับจึงต้องมุ่งเน้นการสร้างคนที่มีทักษะและความรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

การศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Education) เป็นระบบการศึกษาอาชีวศึกษาที่ผสมผสานการเรียนในห้องเรียนและการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ เป็นการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560, น. 3) การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงและมีโอกาสฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, น. 28) ได้กำหนดเป้าหมายการส่งเสริมการเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยเพิ่มจำนวนผู้เรียนทวิ

ภาคีให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ต่อปี และมีเป้าหมายเพิ่มเป็นร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2569 และร้อยละ 80 ในปี พ.ศ. 2579 เป้าหมายดังกล่าวสะท้อนถึงความสำคัญของระบบการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ และเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่ต้องการคนที่มีทักษะฝีมือ หนึ่งในรูปแบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาที่ประสบความสำเร็จคือความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นต้นแบบของความสำเร็จในด้านนี้ การนำรูปแบบดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2527 เป็นต้นมามีเป้าหมายเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 5) การดำเนินการดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยมีระบบการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน โดยเฉพาะการจัดการอาชีวศึกษาในรูปแบบทวิภาคีที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 5) การร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีทักษะฝีมือและความสามารถในการทำงานจริง การปรับตัวของระบบการศึกษาไทยเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตและเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยมุ่งเน้นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและทั่วถึง รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกวัย เพื่อให้คนไทยสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่รวดเร็วในยุคดิจิทัล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 33) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตเป็นเป้าหมายสำคัญของ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสร้างนวัตกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในยุคดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560, น. 12) จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล เพื่อให้สถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนหรือกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล
2. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ

อินทรา หิรัญสาย. (2557). *การบริหารการศึกษา*. <http://www.intira.net> (เข้าถึงเมื่อ 12 พฤษภาคม 2566) กล่าวถึง วิจิตร ศรีสอ้านและคณะ ได้สรุปสาระสำคัญ ของการบริหารไว้คือ “1) การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป 2) ร่วมมือกันทำกิจกรรม 3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน และ 4) โดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม”

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ เน้นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม การมีเป้าหมายร่วมกัน และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารในทุกระดับและทุกองค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการความร่วมมือ

Plymouth State University. (2015). Area of concern/targets for growth indicators. http://www.plymouth.edu/educate/growth_indicators กล่าวถึงการร่วมมือว่า “เป็นความสามารถในการสนับสนุน

เพื่อนร่วมงานและการทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันและตัวบ่งชี้ของความร่วมมือประกอบด้วย ความมุ่งมั่นพยายามที่จะร่วมมือ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสื่อสารที่แสดงการเคารพผู้อื่น การแสวงหาและการสนับสนุนความเห็นร่วมกันของกลุ่มการตระหนักและรับรู้งานของผู้อื่น การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญร่วมกับผู้อื่น และการทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น”

Agranoff, R., & McGuire, M. (2022, pp. 295-326) กล่าวว่า “กระบวนการความร่วมมือ” ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้องค์การต่าง ๆ หันมาปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จลงไปได้ ด้วยศักยภาพขององค์การเพียงองค์การเดียว หรือถ้าสามารถทำได้ก็อาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก นอกจากนี้ กระบวนการความร่วมมือยังถือว่าเป็นการเข้ามามีบทบาทของผู้เล่นที่หลากหลาย ในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งภายใต้บริบทของการสร้างความร่วมมือ ต้องมีการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งร่วมกันหาข้อตกลง (Reacting Agreement) มากกว่าเป็นแค่การดำเนินการตัดสินใจ (Decision) เพียงอย่างเดียว

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการความร่วมมือ มีรากฐานสำคัญที่เน้นการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ซับซ้อน โดยอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสร้างฉันทามติ การยอมรับบทบาทของผู้อื่น และการรักษาความมุ่งมั่นในงานร่วมกัน ทั้งนี้ การสร้างกระบวนการที่ยั่งยืนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของหลากหลายฝ่ายและการเรียนรู้ร่วมกันในระยะยาว

แนวคิดเกี่ยวกับสถานประกอบการในยุคดิจิทัล

ภาตี ขุนนนท์ (2564). กล่าวว่าสถานประกอบการเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นแหล่งจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชากร นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยให้โอกาสและส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน และมีบทบาทในการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาในองค์กร

Allen, & Meyer J. (2006). กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล คือการปรับแผนธุรกิจและการวางแผนทางการเงิน การบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัลต้องมีการปรับแผนธุรกิจและการวางแผนทางการเงินที่พิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล

สรุปได้ว่า สถานประกอบการในยุคดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และนวัตกรรม โดยการบริหารจัดการในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งในแง่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารธุรกิจ และการวางแผนทางการเงินที่ตอบสนองต่อบริบทใหม่ ๆ เพื่อความยั่งยืนและความสามารถในการแข่งขันในตลาด

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล

ทินกร เผ่ากันทะ (2565). ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง การบริหารและการจัดการสถานศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการทั้งในด้านการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ซึ่ง อาจรวมไปถึง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการการเรียนรู้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยอาจมีการใช้แพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยในการเข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง เทคโนโลยีสื่อสาร และเทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล มีจุดเด่นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้และการบริหารจัดการ โดยเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เข้าถึงได้ง่าย และปรับตัวให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน

ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์, & คณะ. (2553) ได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่ออธิบายและวิเคราะห์ความร่วมมือในแง่ของรูปแบบความร่วมมือโดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ คือ ความร่วมมือในการตัดสินใจ (Decision-Making) ความร่วมมือในการดำเนินกิจการ (Implementation) การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมแรงร่วมใจความร่วมมือในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และความร่วมมือในการประเมินผล (Evaluation) นับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในความร่วมมือต่อไป โดยได้มีการจำแนกความร่วมมือออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-Making) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและแผนการ (Implementation)

การเข้าไปมีส่วนร่วมในการควบคุมและประเมินโครงการและการพัฒนา (Implementation) และการเข้ามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และพัฒนา (Benefits)

นัยนา แดชะ (2557) ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางของความร่วมมือคือ การร่วมคิด หมายถึง การร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรม ร่วมรับประโยชน์ รวมถึงการร่วมประเมินผล ความร่วมมือในการประชุมปรึกษาหารือ ในการวางโครงการวิธีการติดตามผล การตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์

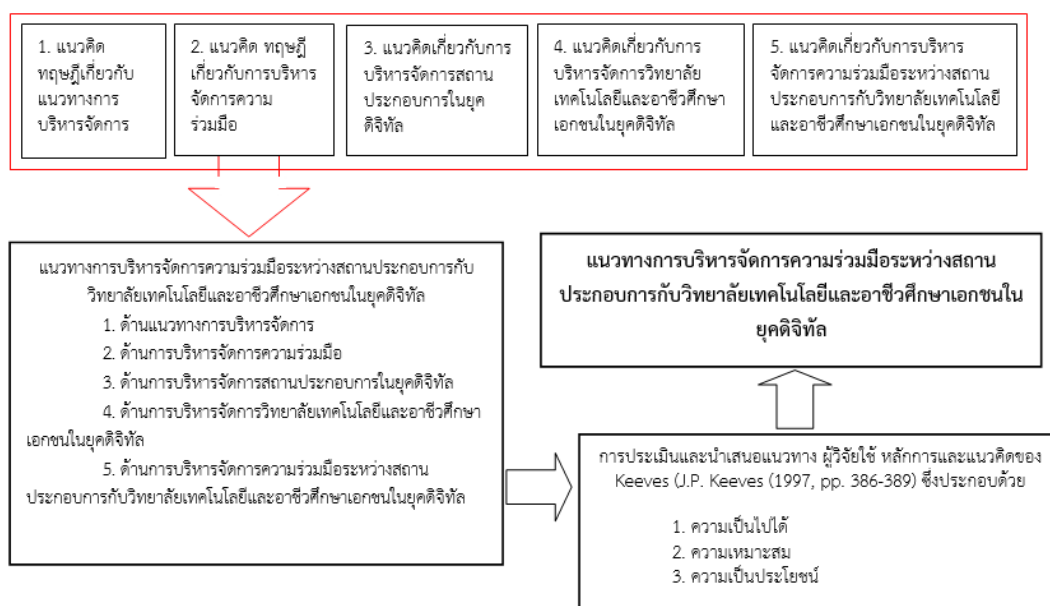
สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เน้นกระบวนการทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน ดำเนินการ ประเมินผล ไปจนถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ ความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการปรึกษาหารือ การติดตามผล และการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โครงการสามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

แนวคิดยุคดิจิทัล

เพ็ญจันทร์ สิริชุต (2565). <http://journal.nmc.ac.th>, (เข้าถึงเมื่อ 12 พฤษภาคม 2566) ได้กล่าวถึง ยุคปัจจุบันที่ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล ได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนไปอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การทำงาน การศึกษารูปร่างในรูปแบบใหม่ ๆ สามารถสื่อสารและทำงานได้อย่างอัตโนมัติผ่านการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต องค์กรต่าง ๆ ต้องปรับเปลี่ยนและค้นหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงสถานศึกษาที่จำเป็นจะต้องปรับตัวและค้นหาแนวทาง ในการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคดิจิทัล สรุปได้ว่า เทคโนโลยีดิจิทัลในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การสื่อสาร การทำงาน และการศึกษาทั้งหมดให้เป็นไปอย่างอัตโนมัติผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งสถานประกอบการและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา อาชีวศึกษา ต้องปรับโครงสร้างการทำงาน เพิ่มการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างความร่วมมือพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะทันสมัย สถานประกอบการและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนี้ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมกับตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล มีรายละเอียดดังรูปที่ 1



รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการในการบริหารจัดการความร่วมมือ โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่างคือสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม 398 แห่ง และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน 76 แห่งในภาคกลางตอนล่างของประเทศ รวมทั้งสิ้น 474 แห่ง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานประกอบการและบุคลากรจากวิทยาลัย รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 550 คน การเก็บข้อมูลทำผ่านแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็นสามส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) ความต้องการการบริหารจัดการใน 5 ด้านสำคัญ เช่น การจัดการแนวทางความร่วมมือในยุคดิจิทัล และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ เพื่อสรุปผลและแจกแจงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 สร้างแนวทางการบริหารจัดการ หลังจากรวบรวมข้อมูลจากระยะแรก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือ ซึ่งระยะนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการความร่วมมือในยุคดิจิทัล การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามรูปแบบของ Eisner ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์และรวบรวมข้อเสนอแนะในส่วนหลัก ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 เพื่อนำมาจัดทำร่างแนวทางการบริหารจัดการ 2) การจัดทำร่างฉบับที่ 1 ของแนวทางนี้ 3) การสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ข้อมูลที่ได้รับนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการในยุคดิจิทัลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ทำแบบประเมินแนวทางในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางฉบับที่ 2 ซึ่งผ่านการปรับปรุงจากระยะที่ 2 ข้อมูลถูกส่งผ่านและเก็บรวบรวมทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นำมาวิเคราะห์ผลการประเมินจากข้อเสนอแนะที่ได้รับ ผลจากการประเมินนำไปใช้สร้างแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและวิทยาลัยเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้าน

ความต้องการ การบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล	4.26	0.78	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน	4.25	0.64	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ	4.23	0.83	มาก
4. ด้านแนวทางการบริหารจัดการ	4.21	0.91	มาก
5. ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล	4.20	0.81	มาก
รวม	4.23	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.796) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.781) รองลงมาคือการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.640) และ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.834) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านแนวทางการบริหารจัดการ 7 ข้อ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ 7 ข้อ ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล 5 ข้อ ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 4 ข้อ และ ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 5 ข้อ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล ผลการประเมิน พบว่า แนวทางที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ได้จริงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม

แนวทาง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านแนวทางการบริหารจัดการ	4.24	0.67	มาก	3.89	0.79	มาก	4.14	0.69	มาก
ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ	4.67	0.68	มากที่สุด	4.28	1.05	มาก	4.48	0.68	มาก
ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล	4.44	0.83	มาก	3.87	1.22	มาก	4.44	0.83	มาก
ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล	4.44	0.67	มาก	3.89	1.16	มาก	4.44	0.60	มาก
ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล	4.49	0.88	มาก	3.82	1.33	มาก	4.58	0.87	มากที่สุด
รวม	4.46	0.75	มาก	3.95	1.11	มาก	4.42	0.73	มาก

จากตารางที่ 2 ผลจากการประเมิน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ ความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.73) และความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 1.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยด้านความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.88) สำหรับความเป็นไปได้ พบว่า ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 1.05) รองลงมาคือ ด้านแนวทางการบริหารจัดการ ส่วนความเป็นประโยชน์ พบว่า ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.87) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.68)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน และด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ สาเหตุสำคัญจากการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Big Data มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และสนับสนุนการตัดสินใจอย่างแม่นยำ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ภาติ, ขุนนธ์ (2564) ที่ระบุว่าสถานประกอบการเป็นกลไกสำคัญของเศรษฐกิจ และการใช้เทคโนโลยีช่วยพัฒนาการจัดการและนวัตกรรม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี มีสัง (2564) ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและสถานศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการติดตามผลและการประสานงาน และงานวิจัยของ อธิภัทร ไชยสัตย์ (2564) ที่ชี้ว่าความร่วมมือในระบบทวิภาคีช่วยเพิ่มสมรรถนะของนักเรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และสนับสนุนการตัดสินใจที่แม่นยำในการทำงาน และต้องการสร้างช่องทางการสื่อสารและประสานงานการติดตามผลและดำเนินงานร่วมกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การสร้างแนวทางบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 แนวทางการบริหารจัดการ 8 ข้อ ประกอบด้วย (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานและเป้าหมายที่ชัดเจน (2) การวางแผนและดำเนินการตามเป้าหมาย (3) การพัฒนากลยุทธ์การจัดการความเสี่ยง (4) การนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และตัดสินใจในการแก้ปัญหา (5) การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง (6) การพัฒนาช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (7) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร (8) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานและเป้าหมายที่ชัดเจน และการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ตามลำดับ ด้านที่ 2 การบริหารจัดการความร่วมมือ 7 ข้อ ประกอบด้วย (1) การการพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหา (2) การส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน (3) การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดูแลและประสานงานความร่วมมือและจัดทำข้อตกลง (MOU) (4) การสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ (5) การจัดโปรแกรมฝึกอบรมและพัฒนาทักษะให้กับบุคลากรทั้งสองฝ่ายร่วมกัน (6) การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ในการสนับสนุนการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ในการสนับสนุนการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ และการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดูแลและประสานงานความร่วมมือและจัดทำข้อตกลง (MOU) ตามลำดับ ด้านที่ 3 การบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล 5 ข้อ ประกอบด้วย (1) การนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต (2) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตลาดเพื่อส่งเสริมการขายผ่านโซเชียลมีเดีย (3) การอบรมทักษะดิจิทัลให้กับพนักงาน (4) การสนับสนุนการทำงานแบบยืดหยุ่น (5) การสร้างและนำกลยุทธ์ดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า การจัดการและใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพโดยการนำ Big Data และ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตลาดเพื่อส่งเสริมการขายผ่านโซเชียลมีเดีย และการจัดอบรมทักษะด้านดิจิทัลให้กับพนักงาน ตามลำดับ ด้านที่ 4 การบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 5 ข้อ ประกอบด้วย (1) การใช้ระบบดิจิทัลในการบริหารจัดการข้อมูลการสื่อสาร (2) การใช้โซเชียลมีเดียและเทคโนโลยีมาสร้างชุมชนการเรียนรู้ (3) การประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (4) การพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการ (5) การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า การประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการ และการใช้โซเชียลมีเดียและ

เทคโนโลยีมาสร้างชุมชนการเรียนรู้ ตามลำดับ และด้านที่ 5 การบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 8 ข้อ ประกอบด้วย (1) การจัดโปรแกรมฝึกงานให้กับนักเรียนอย่างมีคุณภาพ (2) การจัดฝึกอบรมให้กับนักเรียนเพื่อเสริมประสบการณ์ในการทำงานจริงและเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็น (3) การสร้างความร่วมมือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถานที่ฝึกงานสำหรับนักเรียน (4) การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วยเทคโนโลยี (5) การจัดโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างคณาจารย์และพนักงาน (6) การสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัย (7) การสร้างช่องทางแสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วม (8) การพัฒนาระบบเอกสารที่มีประสิทธิภาพต่อการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถานที่ฝึกงานสำหรับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดฝึกอบรมให้กับนักเรียนเพื่อเสริมประสบการณ์ในการทำงานจริงและเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็น และการจัดโปรแกรมฝึกงานให้กับนักเรียนอย่างมีคุณภาพ ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 33 แนวทาง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI), บิ๊กดาต้า (Big Data), และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) ได้สร้างความท้าทายใหม่ให้กับทั้งภาคการศึกษาและอุตสาหกรรม ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและวิทยาลัยจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร การฝึกงาน และการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมสำหรับตลาดแรงงาน (อินทรา หิรัญสาย, 2557; Plymouth State University, 2015) แนวทางบริหารจัดการเน้นการพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน การปรับตัวเชิงกลยุทธ์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (ภาติ ชุนนนท์, 2564; ทินกร เผ่ากันทะ, 2565) รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการตลาดแรงงานและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (ธีรภัทร์ ไชยสัตย์, 2564) การจัดการที่มีการวางแผน ประสานงาน และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาและความสามารถในการแข่งขัน (ปรีดี เกตุทอง, 2557; อรุณี มีสัง, 2564)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน พบว่าแนวทางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ, (2) ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ, (3) ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล, (4) ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยในยุคดิจิทัล, และ (5) ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ได้จริงและตอบสนองความต้องการของทั้งสองฝ่ายในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Agranoff และ McGuire (2022) ที่เน้นความสำคัญของกระบวนการความร่วมมือที่ใช้การเรียนรู้และข้อตกลงร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในสภาพแวดล้อมดิจิทัล นอกจากนี้ งานวิจัยของแววตา พูลสวัสดิ์ (2561) ยังชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการโดยใช้แนวคิดสมดุล (Balanced Scorecard) และการผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัล ช่วยเพิ่มศักยภาพบุคลากรและนักศึกษาให้ตรงกับตลาดแรงงาน ธีรภัทร์ ไชยสัตย์ (2564) เสริมว่าการบริหารระบบทวิภาคีในอาชีวศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการประเมินผล มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะของนักศึกษา และสอดคล้องกับ นิรุจน์ บุตรแสนลี (2565) ชี้ว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการข้อมูล การสื่อสาร และการประสานงาน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของสถานประกอบการ รวมถึงพัฒนาคุณภาพบุคลากรและนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน

สรุป

ผลศึกษาความต้องการการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านแนวทางการบริหารจัดการ, ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ, ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล, ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล และ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและ

.....

อาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการสร้างแนวทาง คือ แนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านแนวทางการบริหารจัดการ 8 ข้อ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ 7 ข้อ ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล 5 ข้อ ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 5 ข้อ และ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล 8 ข้อ และผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล ด้านแนวทางการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือ ด้านการบริหารจัดการสถานประกอบการในยุคดิจิทัล ด้านการบริหารจัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล และ ด้านการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล แนวทางที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ได้จริง เช่น การพัฒนาศักยภาพนักเรียนและบุคลากร ระหว่างสถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยการจัดฝึกอบรม การทำงานร่วมกันผ่านเครื่องมือการทำงานร่วมกันออนไลน์ (เช่น Google Workspace หรือ Microsoft Teams) ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ และทำการพัฒนาส่งเสริมให้มีการออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและปรับตัวได้ ให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยคาดหวังว่าแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือนี้จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพนักเรียนและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถานประกอบการและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนควรนำแนวทางการบริหารจัดการความร่วมมือที่ได้จากการวิจัยไปปรับใช้ โดยเริ่มจากการสร้างระบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพผ่านเทคโนโลยี เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างรวดเร็ว
2. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนควรพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนได้รับทักษะที่เหมาะสมและพร้อมเข้าสู่การทำงานในอนาคต
3. สถานประกอบการควรสนับสนุนการฝึกงานของนักศึกษา โดยจัดโปรแกรมฝึกอบรมที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น บิ๊กดาต้า (Big Data) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในสถานประกอบการ
4. สถานประกอบการกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและอาจารย์ในวิทยาลัย รวมถึงพนักงานในสถานประกอบการ ควรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและยั่งยืนผ่านกิจกรรมสร้างความไว้วางใจและความเข้าใจระหว่างสถานประกอบการและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการสร้างเครือข่ายออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะร่วมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น หุ่นยนต์ IoT AI และการใช้ บิ๊กดาต้า (Big Data) ในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกัน และเพื่อปรับปรุงการวางแผนฝึกงาน หรือการนำ AI มาช่วยวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาทักษะในตลาดแรงงาน
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการทำงานในยุคดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและส่งมอบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
3. การวิจัยในอนาคตควรสำรวจปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการฝึกงานของนักศึกษา โดยเน้นที่การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานในสาขาอุตสาหกรรมที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมฝึกงานและเตรียมนักศึกษาให้พร้อมสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมต่าง ๆ

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความท้าทายที่สถานประกอบการและวิทยาลัยเทคโนโลยีต้องเผชิญในด้านการสร้างความร่วมมือระยะยาว เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาความสัมพันธ์ในระยะยาวให้ยั่งยืน เพราะความร่วมมือระยะยาวเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างสองฝ่าย การวิจัยจะช่วยวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมได้

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์, ปัญพงษ์, & คณะ. (2553). *มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ (Occupational standard and vocational qualification) กลุ่มบริการ: กลุ่มอาชีพโรงแรมและภัตตาคาร (Hotel and restaurant)*. กรุงเทพฯ: สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน).
- ธนาการ, คัมภี. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สาขาช่างอุตสาหกรรมบนความปกติใหม่ ช่วงวิกฤติโควิด – 19. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 8(3), 1-10.
- ธีรภัทร์, ไชยสัณ. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 5(1), 1-10.
- ทินกร, เผ่ากันทะ. (2565). แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 4(2), 1-10.
- นรรีชต์, ผืนเขียว. (2564). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา. *วารสารมจร บาลีศึกษาศาสตร์สภามหาวิทยาลัย*, 7(3), 1-10.
- นัยนา, เดชะ. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ตำบลเสม็ด อำเภอไชยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี* (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- นิรุทธ์, บุตรแสนลี. (2565). การเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา: การผลิตกำลังคนสมรรถนะสูงแห่งศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 5(1), 1-10.
- ปรีดี, เกตุทอง. (2557). การพัฒนารูปแบบการจัดการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา ประเภทวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน. *JOURNAL OF SOUTHERN TECHNOLOGY*, 7(2), 1-10.
- ภาตี, ขุนนท. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเป็นเลิศเฉพาะทางโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานประกอบการกับสาขาวิชาช่างอากาศยาน วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*, 4(1), 1-10.
- แววตา, พูลสวัสดิ์. (2561). การบริหารจัดการการอาชีวศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันยุคการศึกษาไทย 4.0 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีซีเทคแปซิฟิก. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 1(1) 1-10.
- สมพร, ปานดำ. (2563). ยุทธศาสตร์การผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเภทอุตสาหกรรมรองรับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้* 1, 6(1), 1-10.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *กรอบมาตรฐานหลักสูตรอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอส.พี.วี. การพิมพ์ 5.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. (2564). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. <http://www.library.coj.go.th/Info/48341?c=7236996> (เข้าถึงเมื่อ 1 สิงหาคม 2565)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *โครงการศึกษาเพื่อทบทวนความต้องการกำลังคนเพื่อใช้วางแผนการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท เซ็นจูรี่ จำกัด.

- อรุณี, มีสัจ. (2564). การมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 7(2), 1-10.
- อินทิรา, หิรัญสาय. (2557). *การบริหารการศึกษา*. <http://www.intira.net> (เข้าถึงเมื่อ 12 พฤษภาคม 2566)
- Allen, N. J., & Meyer, J. P. (2006). The measurement and antecedents of affective continuance and normative commitment to the organization. *The Journal of Occupational Psychology*, 63(1), 1-18.
- Eisner, E. W. (2017). Educational connoisseurship and criticism: Their form and functions in educational evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10(3/4), 135-150.
- Likert, R. (1967). The method of constructing and attitude scale. In *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Plymouth State University. (2015). *Area of concern/targets for growth indicators*. http://www.plymouth.edu/educate/growth_indicators.pdf (เข้าถึงเมื่อ 12 พฤษภาคม 2566)
- Agranoff, R., & McGuire, M. (2022). Big questions in public network management research. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 11(3), 295-326.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.